

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
समाजकार्य विशारद (BACHLOR OF SOCIAL WORK) (B.S.W.)

परीक्षा : मे - २०२४

सत्र ३ रे

विषय : समकालीन सामाजिक समस्या आणि प्रश्न (25 CP 3.3)

दिनांक : २७/०५/२०२४

गुण: ६०

वेळ: दु. २.०० ते दु. ४.३०

सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य.

प्र.१ योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

(१०)

१. देशात वास्तव्य करण्यासाठी येणाऱ्या आणि कोणत्याही कालावधीत वास्तव्यासाठी देशाबाहेर जाणाऱ्या व्यक्तींच्या एकूण संख्येतील फरकाला ----- असे म्हणतात.
अ) अ) एकूण स्थलांतर ब)ब) अंतर्गत स्थलांतर क)क) निव्वळ स्थलांतर ड)ड) बाह्य स्थलांतर
२. ----- हा संघटित गुन्हा आहे जो मानवी प्रतिष्ठेचे आणि अधिकारांचे उल्लंघन करतो.
अ) मद्यपान ब) स्थलांतर क) तस्करी ड) वरीलपैकी नाही
३. मादक पदार्थांच्या व्यसनाचे मानसिक कारण ----- आहे.
अ) नैराश्य ब) आघातजन्य घटना क) प्रचंड शैक्षणिक दबाव ड) वरील सर्व
४. सर्व सामाजिक समस्या ही अशी परिस्थिती आहे ज्याचे समाजावर ----- प्रकारचे परिणाम होतात.
अ) हानिकारक ब) सकारात्मक क) हानिकारक आणि सकारात्मक ड) वरीलपैकी नाही
५. जेव्हा बेरोजगारी हे एखाद्या देशाचे दीर्घकालीन वैशिष्ट्य असते तेव्हा त्याला ----- असे म्हणतात.
अ) क्रॉनिक ब)चक्रीय क)घर्षण ड)संरचनात्मक
६. जेव्हा स्थलांतरण स्थलांतरितांच्या निवडी आणि संमतीने होते, तेव्हा त्याला ----- प्रकारचे स्थलांतर असे म्हणतात.
अ) ऐच्छिक ब)अनैच्छिक क)स्थलांतर ड)बाहेर स्थलांतर
७. ----- हा ग्रामीण भागातील बेरोजगारीचा प्रकार आहे.
अ) स्ट्रक्चरल ब) घर्षण क) क्रॉनिक ड) हंगामी
८. ----- हा वर्तनाचा एक मार्ग आहे जो समाजाच्या महत्वपूर्ण भागाद्वारे एक किंवा अधिक सामान्यतः स्वीकारल्या जाणाऱ्या किंवा मंजूर केलेल्या नियमांचे उल्लंघन आहे असे मानले जाते.
अ) सामाजिक समस्या ब) संघर्ष क) संस्कृती ड) परंपरा
९. समाजातील अतिनिघंत्रणामुळे आत्महत्येच्या प्रकाराला ----- असे म्हणतात.
अ) अहंकारी आत्महत्या ब) परोपकारी आत्महत्या क) अनोखी आत्महत्या ड) जीवघेणी आत्महत्या
१०. सामान्यतः वापरली जाणारी उत्तेजक द्रव्ये ----- आहेत.
अ) कोकेन ब) ऍम्फेटामाइन क) A आणि B दोन्ही ड) वरीलपैकी काहीही नाही

प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(२०)

- 1) योग्य उदाहरणांसह मादक पदार्थांच्या व्यसनाचे विविध प्रकार आणि परिणामांचे वर्णन करा.
- 2) स्थलांतरासाठी कोणते घटक कारणीभूत आहेत ते थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 3) वेगवेगळ्या संदर्भात मद्यपानाचा प्रभाव स्पष्ट करा.
- 4) तस्करीला बळी पडलेल्यांना पुरवल्या जाणाऱ्या उपायांची थोडक्यात चर्चा करा.

- प्र.३ खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (१५)
- 1) व्यसन रोखण्यासाठी सामाजिक कार्यकर्त्यांच्या भूमिकेचे वर्णन करा.
 - 2) सामाजिक समस्येचे विविध कारक घटक थोडक्यात सांगा.
 - 3) गरिबी म्हणजे काय? गरिबीची मूळ कारणे स्पष्ट करा.

- प्र.४. टीपा लिहा (कोणत्याही तीन) (१५)
- 1) शहरी बेरोजगारीचे प्रकार
 - 2) तस्करीची कारणे
 - 3) सामाजिक समस्येची संकल्पना
 - 4) दहशतवाद म्हणजे काय

Sub : Contemporary Social Problems and Concerns (25 CP 3.3)

Instructions: 1) All questions are compulsory

Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternative (10)

1. The difference between the total number of persons coming to reside in a country and going out of the country for residing during any time period is termed as ----- .
a) Gross migration b) Internal migration C) Net migration d) External migration
2. ----- is organized crime which violates all tenets of human dignity and rights.
a) Alcoholism b) Migration C) Trafficking d) Non of the above
3. The psychological cause of drug addiction is -----.
a) Depression b) Traumatic events C) Huge academic pressure d) All of the above
4. All social problems are situation that have ----- type of consequences on the society.
a) Harmful b) Positive C) Harmful & Positive d) Non of the above
5. When unemployment tends to be a long-term feature of a country, it is called as -----
a) Chronic b) Cyclic C) Frictional d) Structural
6. When migration takes place upon the choice and consent of the migrants, it is called as ----- type of migration
a) Voluntary b) Involuntary C) In-migration d) Out-migration
7. ----- is the type of rural unemployment.
a) Structural b) Frictional C) Chronic d) Seasonal
8. ----- is a way of behaviour that is regarded by a substantial part of society as being in violation of one or more generally accepted or approved norms
a) Social problem b) Conflict C) Culture d) Tradition
9. The type of suicide which is due to overregulation in society is termed as -----.
a) Egostic suicide b) Altruistic suicide C) Anomic suicide d) Fatalistic suicide
10. Commonly used stimulants are -----.
a) Cocaine b) Amphetamine C) Both A & B d) None of the above

Q.2 Answer in brief (Any two) (20)

- 1) Describe the different forms and effects of drug addiction with suitable examples.

- 2) Illustrate in brief which factors are responsible for cause of migration.
- 3) Elucidate effect of alcoholism in different context.
- 4) Discuss in brief types of remedies to be provided to victims of trafficking.

Q.3 Answer any one of the following. (Any one) (15)

- 1) Describe the role of social worker in prevention of addiction.
- 2) Explain in detail different causative factors of social problem.
- 3) What is poverty? Explain the root causes of poverty.

Q.4 Short notes (any three) (15)

- 1) Types of urban unemployment
 - 2) Causes of trafficking
 - 3) Concept of social problem
 - 4) What is terrorism
-